

МОВОЗНАВСТВО. ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВО

УДК 82:811.133.1А/Я1/7.08(045)

Валентина АРІСТОВА

ЛЕКСИЧНІ СПОСОБИ СТВОРЕННЯ ІНВЕКТИВНОГО ЕФЕКТУ У ТВОРІ Л.-Ф. СЕЛІНА «VOYAGE AU BOUT DE LA NUIT»

У статті запропоновано докладний аналіз індивідуального стилю Луї-Фердинанда Селіна на прикладі його роману «Voyage au bout de la nuit». Зокрема фокус уваги зосереджено на особливостях уживання інвективної лексики, якою послуговується письменник задля створення своєрідного вербально-естетичного простору художнього твору.

Ключові слова: інвективна лексика, інвективний ефект, неологізм, метафора, Луї-Фердинанд Селін.

Луї-Фердинанд Селін – один із геніальних письменників-новаторів. Його унікальність та значущість для подальшого розвитку світової літератури визнають навіть ті, хто не є шанувальниками Селіна. У Франції його творчості присвячені численні видання критиків і лінгвістів. Дослідники сперечаються про стиль письменника, використання специфічного вокабуляру, про функції, які він виконує, та спричинюваний ним ефект. На думку А. Руссо, інвективна лексика в романі Селіна – прояв анархії: «*invectives a l'armée aux riches, a la société capitaliste du Voyage relève de l'anarchie banale Céline*» («інвективи як зброя проти багатіїв, проти капіталістичного суспільства в «Voyage ...» демонструють банальну анархію Селіна» – переклад В.А.). А. Жид заявляє, що Селін «*excelle dans l'invective*» («чудовий у володінні інвективами» – переклад В.А.) [Виту, 2001: 223-276]. Ж.-Л. Борі називає Селіна «сумним Рабле без характерного для нього здоров'я та віри в людину»: «*Rabelais triste, sans la santé et la confiance en l'homme*» [Bory, 1955: 141].

Л.-Ф. Селін відкинув літературні норми, що існували протягом століть, і дозволив своєму оповідачеві говорити мовою, яку прийнято називати «народною». Розмовний текст сприймається як жива усна мова; французькі дослідники творчості Селіна стверджують, що саме завдяки цьому факту досягається

«негативний і бунтарський ефект» («la subversion et la négativité»). [Latin, 1989:45].

Дослідниця творчості Селіна, Крістін Сотмейстер, характеризуючи стиль письменника, зазначає: «Le programme d'écriture de Celine consiste à tout dire, à dénoncer le mal en termes qui communiquent au lecteur l'émotion du narrateur» («Творчість Селіна прагне виразити все так, як є, позначити зло словами, які не залишать читача байдужим» – переклад В.А.) [Sautmeister, 2004: 10]. Це неприйняття зла виражене і безпосередньо – в діалогах, і опосередковано, коли оповідач говорить про героїв. Бачення світу Селіна вкрай песимістичне: «La vision du monde chez Céline est pessimiste; ce pessimisme représente une constante de ces romans comme ses pamphlet» («Бачення світу Селіна є песимістичним, цей песимізм перманентно є присутній і в його романах, і в памфлетах» – переклад В.А.) [Sautmeister, 2004: 11]. Перед читачами «Voyage ...» розгортається панорама життєвого абсурду й безвиході, й справжніми, по суті, є лише жорстокість, брехня та нескінченне страждання.

Цікаво те, що роман багато в чому біографічний. Селін зображує свій світ, в який ми занурюємося саме завдяки тому, що форма і засоби вибрані в жорсткій відповідності до дійсності. Сам Луї-Фердинанд за кілька років до смерті констатував: «Пруст описав світ, у якому жив. Я не пед* і в світському суспільстві не кручуся, я описав, що бачив, нічого не перебільшував і навіть стримував себе» [Иностранная литература, 2001, №7, с.287].

Інвективна лексика представлена в «Voyage ...» у всьому різноманітті. Вона часто виконує суто номінативну функцію: для певних героїв це звичайна повсякденна і в якомусь сенсі нейтральна мова, і все ж, відповідно до задуму автора, основна мета такого вибору лексичних засобів – не залишити читача байдужим.

В журналі «Иностранная литература» за 2001 рік (№ 9) були опубліковані інтерв'ю з Л.-Ф. Селіном, в одному з яких він висловив таку думку: «Як стверджує біолог Саві, той факт, що «спочатку було слово» є неправдивим. Ні, в основі всього лежить емоція, – у всіх живих істот, починаючи з одноклітинних. Слова приходять пізніше, коли емоцію треба написати. А хіба її можна

висловити «бездушною» мовою «засушених» фраз? Тим часом, манією в тій чи іншій мірі охоплені всі, всі намагаються писати як Вольтер (взьміть Анатолія Франса, взьміть Бурже), всі вважають себе Вольтерами» [Иностранная литература, 2001: 285–287]. Таким чином, письменник відбирав лексичні одиниці у відповідності до абсолютно визначених цілей. Освічена людина, яка прекрасно володіє мовою, – він усвідомлено виступає проти будь-якого «дистилювання» літератури.

Селін писав, ретельно підшуковуючи кожне слово, вірячи в те, що одну думку можна висловити тільки відповідним чином. Селін зізнався: «... взявся за роботу ... я віддавався їй цілком, підшукував слова, створював емоційний безпосередній стиль ... не терплю фраз ... добре поставленої мови ... вигадок усяких простих...» [Иностранная литература, 2001, №9: 277-288].

Інтенсивність, з якою письменник працював над народною мовою, втілюючи її в письмову, відкриває нам досить несподіваний факт про помилковість поширеної формули: «Селін пише так, як говорить». Французькі дослідники творчості Селіна давно визначили, що жодна людина не говорить так, як пише Селін. Його проза – не запис чужої мови, а система стилю. А. Годар свідчить: «l'écrivain investit son narrateur d'une voix marginale, qui est le produit d'un travail profond de l'écriture» («письменник наділяє свого оповідача мовою маргіналів, що є результатом тонкої стилістичної роботи» – переклад В.А.) [Godard, 1985: 42]. Ось чому, старанно вибираючи по одному слову з тих, які пропонувала йому народна мова, письменник вийшов далеко за межі цієї мови. Він не задовольняється тим, що використовує народні вислови або слова аргю, за потреби він їх змінює, створює нові.

Про те, що Л.-Ф. Селін використовує всі можливі функції зниженої мови, примножує їх і створює неповторну мову, яка здатна передати будь-які соціальні та моральні протести, безпорадну скаргу, писав Даніель Латен, аналізуючи «langage marginal» оповідача «Voyage ...»: «Céline ramasse les possibilités expressives de l'argot populaire et les dépasse dans la création d'un langage symbolique, capable de traduire, par-dela toutes les protestations sociales ou morales» («Селін збирає всі можливості народного аргю і примножує їх, створюючи символічний мову,

здатну передати моральні та соціальні протести» – переклад В.А.) [Latin, 1988: 43].

Вдихнувши нове життя в давніші літературні традиції, Селін відкрив свободу літературного простору. Його твори дуже болісно пробивали шлях до читача, долаючи перепони цензури, стереотипів, непорозуміння та ідеологічного неприйняття.

Роман «*Voyage au bout de la nuit*» – це сповідь головного героя Бардамю про свої лиха в цьому світі. Він здійснює подорож, починаючи її в окопах Першої світової війни, продовжуючи в колоніальній Африці та індустріальній Америці й закінчуючи в рідній Франції, де працює лікарем в найрізноманітніших місцях, серед яких і божевільня. Увесь твір будується як розповідь від першої особи. Постать оповідача надзвичайно важлива в романі, оскільки всі описані події, світ, люди представлені крізь призму сприйняття їх головним героєм. Сам Бардамю і його мовна особистість, його свідомість і мова, яка відображає принципово непривабливу, з його точки зору, реальність, є об'єктами непрямого авторського художньо-аналітичного дослідження.

Оповідач і його мовна маска не просто достатньо індивідуалізовані, а й реалізують програмне для автора активне полемічне завдання, метою якого є дискредитація сформованих і, на думку Селіна, далеких від реальності уявлень про мовне самовираження героїв художніх творів.

Зупинімося детальніше на інвективному вербально-естетичному просторі «*Voyage ...*». Більшість дослідників, аналізуючи мову Селіна, кажуть, насамперед, про використання арготизмів. Інші кажуть про недоцільність завдання розділити вербальний простір Селіна на арготизми, лайливі або знижені слова, оскільки в своїй сукупності вони покликані вирішувати спільні завдання, створюючи вербально-естетичний простір роману [Cresciucci, 1993: 140]. Слова народної мови, лайливої мови, арготизми покликані підкреслити в романі розрив між літературною і зниженою мовою, разом з тим передаючи протест оповідача проти реалій сучасного йому світу, протистояння застою, запліснявілим культурним нормам.

Проаналізувавши знижену лексику «*Voyage ...*», ми з'ясували, що її частка становить 30% від усіх лексичних одиниць і в

більшості випадків вона виконує інвективну функцію. Однак, незважаючи на загальний, явно знижений, тон твору, відверто лайливі, непристойні, вульгарні слова, тобто ті, які належать до ненормативної лексики, становлять лише 1% від загальної лексики роману. І навіть більше, Селін блискуче володіє мовою і вміло використовує всілякі додаткові способи створення інвективного ефекту. Цю функцію в вербально-естетичному просторі «Подорожі» виконують неологізми (слова, створені автором в прямому розумінні слова) і, звичайно, метафори і слова, вжиті в переносному значенні.

Серед запозичених слів в «Подорожі» найчастіше зустрічаються англіцизми та американізми. Вони завжди виділені курсивом або взяті в лапки, а також паралельно дублюються французькими аналогами, що, знову ж таки, є одним із засобів загострення уваги читачів, створює ефект «стилістичної неправильності». Наприклад: «*Chacun essayait dans son pardessus de paraître à son avantage, d'avoir l'air déluré, un peu distant quand même pour montrer aux gens qu'on s'amuseait ailleurs d'habitude, dans les endroits bien plus couteux, «expensifs» comme on dit en anglais.*» Вживання запозиченого слова «expensifs» відповідає нормам французької граматики: поєднується з головним словом в числі (що неможливо для англійської мови).

Англіцизм у даному випадку увиразнює презирливе ставлення до манер багатіїв, причому насмішка автора стосується не тільки тих місць, «де все дороге» (endroits couteux), але й манери завідників пересипати своє мовлення англійськими словами. Наведемо ще один приклад, в якому запозичені наукові терміни вплетені в розмовну і навіть вульгарну мову: «*Nous remettons ça encore à propos de tout et de rien, des bas-varices, du courant faradique optima, du traitement du cellulite de la région du coude...J'ai été arrivé a bafouiller tout a fait selon ses indications et ses penchants, a propos de rien et de tout comme un vrai technicien.*» Одне вже поєднання слів courant faradique (індукційний струм) і bafouiller (мимрити) здатне спричинити в якійсь мірі шоківий ефект на читача, якому, втім, відразу ж стає зрозуміло ставлення оповідача не тільки до суб'єктів, що «страждають целюлітом в області ліктів», а й до бундючного благоговіння перед престижем науки та наукових досліджень.

Неологізми. Неологізми є однією із основних складових інвективного словника Селіна. Цьому аспекту приділяли належну увагу і критики, такі як Філіп Альмера та Даніель Латен (Philippe Almeras, Daniel Latin). Лінгвісти нараховують 340 неологічних словоформ, 150 з яких утворені шляхом афіксації і стосуються прикметників, іменників, дієслів і прислівників (у порядку вживання). Переважають такі суфікси: *-ailleur, -ailler, -ouiller, -oter*. Усі вони надають негативне емоційне забарвлення словам, що належать до різних рівнів мови: *Adjectifs* (прикметники): *gueulailleur, braillard, dégonflard*; *Substantifs* (іменники): *débrailage, étripade, déambulance, gradaille*; *Verbes* (дієслова): *vasouiller, merdouiller, discutailler, pendouiller*.

Є випадки, коли деривація не пейоративна, але слово набуває негативного емоційного забарвлення з огляду на сам факт створення присудка суфікса, якого за правилами не може бути: *dégoûtation* (*dégoût* – відраза + суфікс *-tion*), *diaboliser* (*diable* – диявол + вербальний суфікс *-er*), *gaffeux* (*gaffe* – помилка, промах + суфікс прикметника *-eux*), *rôleux* (*rôle* – скиглість + суфікс прикметника *-eux*) [Latin, 1998: 75].

Селін створює власну пейоративну систему, яку французька мова не знала раніше: *théâtreuse* (*théâtre* – театр + *-euse*), *beloteur* (*belot* – карткова гра + *-eur*), *voteur* (*voter* – голосувати + суфікс іменника *-eur*), *drapeutique* (*drapeau* – прапор + суфікс прикметника із зневажливим відтінком *-tique*), *fracasseur* (*fracasser* – розбити вщент + суфікс іменника *-eur*), *beloter* (*belot* – картярська гра + суфікс дієслова *-er*), *dansoter* (*danser* – танцювати + пейоративний дієслівний суфікс *-oter*), *émoustillement* (*émoustiller* – веселити + адвербіальний суфікс *-ment*).

Приклади складних неологізмів: *bourgeoise-bysantine, cave-dancing, commercialo-militaire, érotico-mystique, lingure-gantiure-libraire, négro-judéo-saxonne, vexeur-tracteur-pousseur*.

Відзначимо також, що, розширюючи лексичне поле свого неповторного стилю, Селін часто звертається до такого способу словотворення, як конверсія, на що французька мова, з огляду на свій аналітичний характер, відповідає великою продуктивністю. Але якщо перехід іменників у прислівники поширений, то субстантивація завжди має належний «ефект несподіванки»: *«l'énormement de vin»* або *«je lui expliquais le tout ça au curé»*.

Велика кількість неологізмів, майстерна гра з французькою граматиною і синтаксисом свідчать про величезний творчий потенціал письменника. Л.-Ф. Селін створює, в прямому розумінні цього слова, мову, яка здатна висловити будь-яку емоцію, навіть найсильнішу й найбільш негативну.

Письменник створив величезну кількість неологізмів зі зневажливим відтінком, деякі з яких надовго закріпилися в мові. Такі вирази, як «*on la grelottait*» або «*on la gèle*» очевидно мають прототип «*on la crève*» (її виснажують, мучать), але в силу новизни і незвичайності, неологізми здатні в даному випадку спричинити більший емоційний ефект.

У вуста Бардамю кілька разів укладено вираз «*bouffer le morceau*» у значенні «зізнатися поліції в злочині», а тим часом, словник фіксує «*casser le morceau*». Авторське «*bouffer*» передає додатковий презирливий відтінок. Приклади аналогічних випадків: «*rouctiller*» = «*rôtir*» + «*croustillier*», «*bafouillis*» = «*bafouillage*» + «*fouillis*», «*merdailleux*» - «*merdailion*», «*merdeux*». Роль таких неологізмів, як ми вже зазначали, полягає у досягненні більшої експресивності: «...*on est en bas dans les cales à souffler de la gueule, puants, suintant des rouspignolles, et puis voilà! En haut sur le pont, au frais, il y a les maîtres et qui s'en font pas avec des belles femmes roses et gonflées de parfums sur les genou*». Так, заміна «*rous-pignolle*» арготизмом «*robignole*» або грубим «*roupignole*» (вживання яких, по суті, і очікує читач) створює алітерацію свистячих звуків, які передають зусилля жебраків «*bougres*» (протидисвітів), які животіють на самому дні соціальної піраміди.

Слова, вжиті в переносному значенні, метафори. Використання слів у переносному значенні та велика кількість метафор – воістину характерна риса творчості Селіна. Новаторство письменника, в даному випадку, полягає в сміливості і навіть зухвалості, з якою він підходить до семантичних зіставлень. Проаналізувавши метафори й випадки вживання слів у переносному значенні, ми дійшли висновку, що абсолютна більшість їх виконує функцію так званого «опускання» людини і всього «людського» в розряд матеріальних об'єктів із найнегативнішими характеристиками, породжуючи ідею про те, що нижче й гірше вже не може бути. Аби проілюструвати сказане, звернімося до дієслів, що виражають дії «селінівської» людини.

Отже, Людина у Селіна: *éclate* (відривається на повну котушку, а то й зовсім розривається), *s'effioche* (рве на собі волосся), *se dissout* (розкладається), *s'effrite* (розсипається). Більш того, вона *mijote* (вариться на повільному вогні), *fermente* (ферментується), після чого починає *puer* (смердіти) при цьому *jutant* (просочуючись), *giclant* (бризкаючи), *se débraillant* (непристоїно оголюючи груди). Для створення барвистішої картини на допомогу приходять і прикметники, описуючи людину як *pulpeux* (м'ясисту), *visqueux* (липку), *râpeux* (терпку), в кращому випадку *diaphane* (напівпрозору).

З іменників, які називають людину, достатньо навести *avorton* (недоносок) та *asticot* (виродок), щоб зрозуміти, як безжально вона опущена на саме дно. Необхідно також зазначити, що Селін віртуозно володіє арготичною ономазіологією, називаючи людину *peau* (шкіра), *viande* (м'ясо), *carcasse* (скелет). Що ж стосується людських органів і частин тіла, то для називання їх цілком достатньо імен неживих предметів: *coffret* (багажник), *buffet* (буфет), *bidon* (бідон) – для позначення живота, *poire* (груша) – голови і т.д.

Метафори в творі часто спричинюють шоковий ефект, вони висловлюють гірку іронію оповідача і створюють ефект гіперболізованої експресивності. Метафора служить, перш за все, засобом вироблення негативного ставлення до предмета мовлення, завдяки їй оповідачеві вдається намалювати в яскравих (швидше за все, в чорних) фарбах світ «Voyage ...»: «*La mesure est géante, elle sert pour essuyer les ordures du monde de votre figure comme d'une toile à laver*» (p.217). «*On en avait partout de la misère...il en jutait sur ...la terre malgré tout*»(p. 363).

За допомогою метафор, порівнянь, переносних значень, оповідач занурює і навіть, швидше за все, опускає нас у світ безвиході, хаосу, злиднів і бруду. Тут присутні не тільки сексуальні інвективи, але й скатологічні: «*On l'a poussé la pitié tout au bout de l'intestin avec de la merde*».(p. 496).

Зауважимо, що метафори і слова, вжиті в переносному значенні, виконують у творі кілька функцій. Перша з них – відтворення картини безвиході та дна життя і людини, «гідної» такого життя; інша ж не здається настільки очевидною, але відзначити її варто. Метафори й інвективні порівняння, на наш

погляд, дозволяють уникнути надмірного вживання ненормативних слів. Читач значно більше шокований недоречністю порівнянь і образів, ніж тим, як його могла б здивувати повторювана, строго табуїтована лексика. А разом з тим грубість, різкі слова, що висміюють культуру, наповнені гіркою «браку», «неправильності», «недоладності». Виходить свого роду протиріччя в дусі Селіна: анархічне, свавільне ставлення до науки, мови, суспільства та життя висловлює тяжіння до порядку й облаштованості.

Навряд чи існує інший літературний твір, в якому все різноманіття інвектив представлено настільки майстерно, як в «*Voyage ...*». Ми опиняємося перед обличчям мови з характером. І навіть більше, не маючи змоги просто називати явища об'єктивною реальністю, він спочатку дає свою оцінку, виражає ставлення мовця, висміює, критикує. Інвективна лексика – це і зброя Селіна, і знаряддя, що створюють неперевершені твори, які дихають особливою поетикою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. / М.М. Бахтин. – М.: Искусство, 1979. – 444 с.
2. Бонфуа К. Л.-Ф. Селин рассказывает о своей юности / К. Бонфуа // Иностранная литература. – 2001. – № 9. – С. 217–222.
3. Виту Ф. Жизнь Селина / Ф. Виту // Иностранная литература. – 2001. - № 9. – С. 223–276.
4. Жельвис В.И. Поле брани: сквернословие как социальная проблема в языках и культурах мира / В.И Жельвис. – М.: Ландомир, 2001. – 349 с.
5. Селин Л.Ф. Интервью разных лет / Л.Ф. Селин // Иностранная литература. – 2001. – № 9. – С. 277–288.
6. Almeras P. Nature et evolution de l'argot célinien/P. Almeras// Le français moderne. Vol. 11. 1972. – p. 325–334.
7. Céline L.-F. Voyage au bout de la nuit / L.F. Céline. //P. : Gallimard, 1972. – 505 p.
8. Dauphin J.-P. L.-F. Céline: 1, essai de bibliographie des études en langue française consacrées à Louis-Ferdinand Céline. / J.P. Dauphin // Paris: Lettres modernes Minard, 1977. – 384p.

9. Godard H. Poétique de Céline / H. Godard // Paris: Editions Gallimard, 1985 – 480 p.

10. Cresciucci A. Céline voyage au bout de la nuit/ A. Cresciucci. - Klincksieck, 1993. – 196 p.

11. Larochelle M.-H. Invectives et violences verbales dans le discours littéraire / M.-H. Larochelle. – Lévis: Presses de l'Université Laval, 2007. – 215 p.

12. Larochelle M.-H. Poétique de l'invective romanesque. L'invective chez Louis-Ferdinand Céline et Réjean Ducharme / M.-H. Larochelle. – Montréal: XYZ éditeur, 2008. – 223 p.

13. Latin D. «Voyage au bout de la nuit» de roman de la subversion et subversion du roman: langue, fiction, écriture. / D. Latin. Bruxelles. Palais des Académies, 1998. – 500 p.

14. Roux D. Louis-Ferdinand Céline. / D. de Roux. Paris: L'Herne, 1965. – 352 p.

15. Sautermeister C. Céline vociférant ou l'art de l'injure / C. Sautermeister. – Paris: Société d'études céliniennes, 2006. – 131 p.

16. Zagdanski S. Céline seul: essai / S. Zagdanski // Paris : Editions Gallimard, 1993. – 132 p.

V. АРИСТОВА

ЛЕКСИЧЕСКИЕ СПОСОБЫ СОЗДАНИЯ ИНВЕКТИВНОГО ЭФФЕКТА В ПРОИЗВЕДЕНИИ ЛУИ-ФЕРДИНАНДА СЕЛИНА «VOYAGE AU BOUT DE LA NUIT»

В статье предложен подробный анализ индивидуального стиля Луи-Фердинанда Селина на примере его романа «Voyage au bout de la nuit». В частности фокус внимания сосредоточен на особенностях употребления инвективной лексики, используемой писателем с целью создания своеобразного вербально-эстетического пространства художественного произведения.

Ключевые слова: инвективная лексика, инвективный эффект, неологизм, метафора, Луи-Фердинанд Селин.

V. ARISTOVA

LEXICAL MEANS OF INDUCING THE INVECTIVE EFFECT IN «VOYAGE AU BOUT DE LA NUIT» BY LOUIS-FERDINAND CÉLINE

The present article offers a detailed analysis of Louis-Ferdinand Céline's individual style on the material of his novel Voyage au bout de la nuit. In

particular it is focused on the author's characteristic choice of the invective vocabulary, aimed at creation of a peculiar verbal esthetic space of the literary work under study.

Key-words: invective vocabulary, invective effect, neologism, metaphor, Louis-Ferdinand Céline.

УДК 811.111!373:070.41(045)

Олена БІРЮКОВА

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ЛЕКСИКА: ДИСКУРСИВНІ СТРАТЕГІЇ ПОМ'ЯКШЕННЯ ТА ДИСКРЕДИТАЦІЇ

В статті висвітлено особливості відтворення суспільно-політичних евфемізмів в англійській та українській мовах, комунікативні порушення засобами пом'якшення та дискредитації.

Ключові слова: політична коректність, каламбур, евфемізм, інакомовність, алюзія.

Сучасні лінгвістичні студії приділяють все більше уваги вивченню дискурсивних стратегій як важливої умови успішної комунікації. Суспільно-політична лексика формується на базі різних джерел: у термінологічному вокабулярі, з одного боку, де функціонують лексеми виразно локального характеру, а з другого боку, наявні запозичення інтернаціонального характеру. Проблеми переосмислення та трансформування таких мовних одиниць розглядалися у наукових розвідках вітчизняних та зарубіжних дослідників (К. Аллан, Ю. Апресян, Н. Арутюнова, Ф. Бацевич, Р. Віон, Е. Гофман, Г. Грайс, В. Дем'янков, А. Кацев, О. Кубрякова, Г. Почепцов, Н. Розанова, Дж. Серль, Д. Хаймз). Але у даний час питання зіставлення особливостей відтворення суспільно-політичної лексики засобами пом'якшення та дискредитації в англійській та українській мовах ще потребує детального вивчення.

Метою статті є висвітлення комунікативних порушень, що дозволяють скласти цілісне уявлення про дискурсивні стратегії і тактики їх створення й подолання, а отже й поглиблюють розуміння самої природи міжособистісної комунікації.

Суспільно-політична лексика в українській та англійській мовах поступово стабілізується, конкретизується та набуває щораз